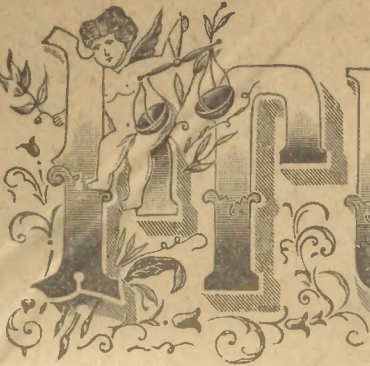

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍ
Տարեկան . . 12 ֆր.
Վեցամսեայ . . 6 "
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ
Հրկու թիւ մեկ ծրարով
Տարեկան . . 11 ֆր.
Վեցամսեայ . . 7 "
ԱՄԵՐԻԿԱ
Տարեկան 2.60 Տօլար
Վեցամսեայ 1.50 "
Կ Ա Ն Խ Ի Կ

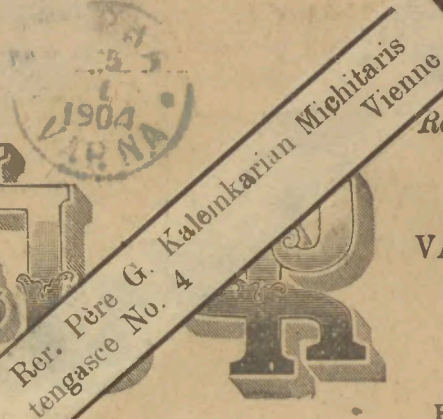

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԼԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

Դրանուցման տւոյր
20 անդիմ

ՊԱՅՄԱՆՔ
Rédaction du journal
„Iravounk“
VARNA (Bulgarie)
Редакция
на ВѢСТНИКЪ
„Иравункъ“
ВАРНА
Գրութիւնք եւ
չեն տրուիր

ԻՐ ԱՆՈՒՆՔ կը ծախուի Վառնայի մէջ թէ՛ ձեռքէ ե թէ՛ „Ստամբուլ“ արձարանին կից հայ ծխախմանին քով :

ԱՆՄԻԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՔԱՐՈԶԻՉՆԵՐԸ

2 ԵՆ ԱՄՁՆԱՐ

Խաղաղութեան, անառօթութեան ու լրբութեան գլուխ—գործոց մըն էր վերջին երեքշաբթի իրիկուան լսարանը, որուն հերոսներն էին Դրոշակեան Պալաքան. ներկայացուցիչ Վարդօն (՝) և Նազարեկեան ներկայացուցիչ Հրահատ Կամսարը :

Քանի մը օր առաջ ցրուած յայտարարութեան հակամիտութեան ու լրբանի պարունակութիւնը պատճառ եղած էր, որ լսելի մարդոց ստուարագոյն մասը ոտք չը դնէ այդ սեմիններս. ներկայ եղողներէ չատերն ալ զայրոյթ զգալով կը մեկնէին հետզհետէ, ու սրահը կը մնար ըստ մեծի մասին 13—14 տարեկան պատանիներու, որոնք միայն ըստ հրահանգի պիտի ծափահարէին :

Եւ հոս չպիտի թուեմ այն բոլոր հակասութիւնները ու լրբանի հայհոյութիւնները որոնք վերը նշանակուած օրուան երկու հերոսներու բերանէն կը ժայթքէին, և որոնց չափաւորիչ պատասխաններ տրուեցան ներկայ գտնուող երկու չէզոքներու կողմէ, ժողովրդեան բուռն ծափահարութիւններուն մէջ :

Եւ հոս պիտի ձգեմ միայն անոնց մէկ քանի խոշոր լրբութիւնները որոնք ինքնին կը ցոլացնեն միութեան թշնամիներու սեւ ոգւոյն խոպան պատկերը :

(՝) Շատ հաւաստի աղբիւրք տեղեկացած ենք թէ Վարդօն ներկայացուցիչ չէ, և թէ Դրոշակ. Պալաքան. Կամսարն ժամանակէ մը ի վեր պաշտօնական ներկայացուցիչ չունի :

ԴԻՏ. ԽՄԲ.

1) Վարդօն հայհոյութեան տարափով մը սրտիկի փորձեց այն բոլոր հայ թերթերը որոնք իրենց կուսակցութեան կողմ թմբկահարներ չըլլալով, չեն քաշուած յեղափոխականներէ տմայ ինչ ինչ սխալները և ոճիրները մատնանշելէ : Ասով հասկցուցած եղաւ ուղիղներու թէ ինք և իրեն նմանները կը ցանկան եղբի իրենց ուղածին պէս առնել ծախել, առանց բողբօքի ձայն, քննադատութիւն լսելու և առանց խաղաղանուելու այն թերթերէն որոնք մէկէ աւելի յեղափ. կուսակցութիւններէ հայ յեղափոխութեան գործիք ճանչցուած են, և և այս թերթերը ըստ վարդօնի «հայ հակաօրհակութեան մամուլը» կը կազմեն եղբի : Եւ տեսանք թէ մարդը չամշնար ու միշտ իր եռացած տեղը կը քերէ :

2) Միութեանականները «գաղտնի պարտաւարութիւն» և այլ ածականներով մկրտելու լրբութիւնը ունենան, առանց մտածելու թէ այդ միութեանականներէն ու միութեան համակիրներէն չատերը երէկի կուսակցականներն են, հին և նոր հնչակեան, Արմենական, Խաչնակեան, որոնք իրենց պատկանած կուսակցութեան մարքագործումին պէտքն զգալով եւ քաշուած ու միութեան բարձրագոյն սկսած են, այն շատեղմամբ թէ կուսակցութիւնները միութեան կազմուելու պահուն կարելի պիտի ըլլայ մաքրել : Եւ այդ մաքրութիւնը աղտոտներն են որ իրենց դիրքը կորսնցնելու վախով արգելք զըլլան միութեան իրագործումին :

3) Վարդօն յեղափ. կուսակցութիւնները խանութի, զինքը և իրեն նմանները խանութպաններու նմանցուց. Այո, իր ներքին տեսակետով շատ չիտակ ըսաւ Այդ խանութին իրեն պարգեւած պարէնէն զրկուելու հեռապատկերն է որ զինք կը սարսափեցնէ, երբ մաքրագործել միութեան անունը լսէ :

4) Հրահատ Կամսարը և Վարդօն «մեր կուսակցութիւնները համեմալ կը գործեն» կըրեն

այս պահու, երբ միեւնոյն ատեն իրենց ներկայացուցած երկու կուսակցութիւնները իրենց սեփական «Որդան»ներով իրարու միտ կուտեն. Պարսկաստանի մէջ այսօր զիրար կը յօշոտեն (՝) Կարգացէ՛ք ճարձում և վերաճնորթին թերթերու վերջի թիւերը. պիտի համոզուիք թէ ոչ թէ համեմալ խաղաղութիւն, այլ թշնամութիւն կը տիրէ իրենց մէջ ու համեմալ բաւը ժողովուրդին աչքին փռելի փշուր, չահագործելու համար միայն կը գործածեն այդ երկու հերոսները :

5) Հրահատ Կամսար յանդգնութիւնը ունեցաւ Ձէյթունի ապստամբութեան եւ Պալոյ մեծ ցոյցերուն հերոսները վասակի նմանեցնելու - որովհետեւ այդ անձներէր մարտիկներն էին որ գլխաւորաբար բողբօքին Նազարեկեանութեան գէմ ու գէռ կը բողբօքեն, հայրենասիրական դրօշը միշտ բարձր բռնած, հանդէպ սօցիալիզմի օտարամտութեան պատկերէր դադարաբեր : Կամսարները չեն խոճահարիր այդ սօցիալիզմը չընդունող ու զեղծումներուն գէմ բողբօքող անձներէ հայրենաէրներու լէքէն մը վասակներ և և դաւաճաններ կոչելու : Անոնց համար վասակներն են Կիլիկիոյ հրաշք, Ապար, Աղասին, Ճահէնը, Վառնիկը, և այլն և այլն. որոնց անունով, որոնց քաջագործութիւններով կը պարծենալինք երէկ բոլոր հայերու Այլ ժողովուրդը կը դատէ թէ անբարոյականութիւնը ո՛ր աստիճան առաջ պայցած է մեր յեղափոխական այդ կուսակցամուկներու մէջ :

6) Հրահատ Կամսարը չամշնար վերջին սպաննութիւններուն պատճառը միութիւնը ցոյց տալու : Կերեւայ թէ իրմէ աւելի ապուշ կը կարծէ իր բոլոր ունկնդիրները որոնք լաւ գիտեն թէ միութիւնը քանդուելէ երկար ամիսներ յետոյ անմիաբանութեան պատճառաւ գործուեցան այդ ոճիրները : Եւ գէռ ինք այսօր կը յանդգնի կրկին անմիաբանութիւն քարոզել, ըսելով թէ միութիւնը անկարելի է. իսկ Վարդօն կըսէ «միութիւնը անու-

(՝) Հապա Սօխումի նոր դէպքը, տես Բ. էջ :

րոշ ապագայի դործ է :

Անշուշտ այն բանաւոր պատճառաւ որ այդ երկու պարոնները իրենց կուսակցութեանց մէջ (չոր իրենք խանութ կանուանեն) այսօրուան գրաւած աթոռին և հացերին պիտի կորսնցնեն երբ միութիւնը կազմուի ու մաքրագործումը սկսի : Այլ հասկցանք, չեն ամշնար : Միտքեկական մը

ԿՈՎԿԱՍԷՆ ԼՈՒՐՆՐ

Տիդիսէ վիշնայի թերթերուն հաղորդուած է թէ Հայոց Եկեղեցիներու գրաւուած կալուածները մատակարարող Յանձնարարութիւնը նախագահը սպաննուեցաւ :

Սպանիները որ հայ յեղափոխականներ ըլլալ կը կարծուին եղբի, զեռ ձերբակալուած չեն :

Հետագիւր մը կիմացնէ թէ իշխան Կալիցինի ազգաբարձու է որ իր պալատը ուժանակով օգը պիտի հանին : Բազմաթիւ ձերբակալութիւններ կըլլան :

ՊԱՆԿԱՆԵՆ ԸՆԴՅ. ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆ

Հոգովմէ ԹԱՆԻ կը տեղակացնեն թէ զօրավար Ռիշթիթի Կառիպալտի մը տաղքած է, ըստ իւր դատողութեան թէ՛ Պալքանեան ինտիլը լուծել և թէ՛ Ս.Աստիլոյ տիրապետութեան տակ զտնուող իտալական երկիրները աղատել : Կառիպալտի վիշնայի լրագրաց մէջ ծանուց թէ իր այս ծրագիրը յառաջիկայ զարման պիտի գործադրէ : Իրաւալ յառաջիկայ մարտ ամսոյն վիշնայի մէջ Համաժողով հրաւիրուած է. որուն պիտի մասնակցին Պուլկարներ, Յոյները, Սերպեր, Խորուսիներ, Ալպանացիներ, Սլաւներ, Ռումանացիներ, Տալմաշտցիներ և Իսթրիկներ :

Այդ համաժողովին մէջ հիմալը պիտի գրուին ապագայ Պալքանեան Դաշնակցութեան : Եթէ առաջակը ընդունուի, որոշում պիտի տրուի Պալքանեան թերակղզոյն մէջ ընդհանուր ապստամբութիւն մը յարուցանելու, որուն պիտի հետեւին Պուլկարեա, Սերպեա և Յունաստան :

Ըստ «Ճիօռնալէ տէլ Բօրօլօ» Ռիշթիթի Կառիպալտի իր ծրագրին երկրորդ մասը գործադրութեան պիտի դնէ երբ Պալքանեան ընդհանուր ապստամբութիւնը սկսի : Անոր այդ ծրագիրն է՝ հինգ-տասը հազար Իտալացի կամաւորներու բանակով մը Թրէնթէն արշաւելու Դաւանթօլէն և Խորուսիան անցնելով Պալքանեան թերակղզին մտնել :

Այս արշաւանքով, ի մէջ այլոց

պատճառ պիտի առջ որ Իտալիոյ եւ Սլաւոնիոյ միջեւ պատերազմ բացուի . որով Իտալիոյ օգտուելով Պաղատեն մեծ կտոր մը գրաւելու առիթը ունենայ :

Իտալական կառավարութիւնը անհանդիս է կառավարութիւն այս ծրագրին պատճառաւ : Այդ ժառին խոսող հետապնդիւր չեն յանձնուիր , եւ կառավարութիւնը զեկուցած է . զորովոր կառավարութիւն թէ էթէ իրօք կուզէ արդաւել ի թոճիթէ , միջոցներ ձեռք պիտի առնուին արգելելու իր այդ արշաւանքը :

ԵՂԻՑՐԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՆՈՐ ՓՈՐՁԵՐ

Սփռումէն (կովկաս) վառ հեղի անձ մը հետեւեալ արտուր գէպը կիսաշնէ . «Այսօրեր անդուստի Հնչակեան (Հին) եւ Դաշնակցական կուսակցութիւնաց մէջ մի ընդհարում պատահեցաւ . ինչիւրը այն աստիճան սուր կերպաւ բանք առաւ որ Հնչակեանից մէկին սպաննել վտանգէր . թէեւ չը մնաւ սողան , սակայն մը քանի լուրջ վէրք ստացաւ . հիւսնդանոց տարուեցաւ թշկուելու : Ստորեկանութեան մէջ չեւ վրայ հասնելը Դաշնակցական եւ ինք ընկերներ անհետացան : Հարցու փորձին սղան ոչինչ չը յա տնեց . Սակայն զօռւար չէ ենթադրել որ ոստիկանութիւնը անմիջապէս կարողացաւ հասկնալ : »

(*) Կեցցէ՛ Համբարձում թիւն !!!

Ստացայ համակը , մի զարմանար որ ողբացեալ Զրթեանի եւ Շահէն Միսոյի ցաւալի կորուստէն վերջ , եղբայրասպան Հրէշներու խորհրդով մ գի պէս պայք հասարակական գործիչներն ալ գոհ կրթան այս աղէտ եւ ապուշ գործիքներու զանալիք որք աստ ու անդ ցրուած են դարձեալ հրէշ գաղաններու պէս անմիջեալ աքիւնը թափելու համար : Բայց ինչ որ ալ ը-

նեն , մենք երբեք չպիտի չեղինք մեր գծած ուղղութիւնէն , ինչ որ ազգին կենսական պահանջն է : Մեր Դրօշակը մի պիտի խոնարհի թող խնդիրներու թիւք : մեր գաղափարը պիտի յաւիտենակէ եւ այսօրուան մեղի գէժ գանակ սրող սպէս գործիքները որ մը պիտի ձանձնան մեր խօսքերուն ճշմարտութիւնը : Բայց նախ քան այդ խեղճ շատ աստապնդ . հոգ չէ մեր տաւապանքն է որ պիտի ստեղծէ ազգութիւն հզօր կազմակերպութիւն որ պիտի վարէ յեղափոխական Ուրբ գործը :

Կեանքին մէջ մէկու մը վնաս հասուցած չեմ , դաւաճեցաւ եւ ոչ մէկուն ծանր քան մը ըրած եմ , այլ ձեռքս եկածին չափ աշխատած եմ ժողովրդի լուսաւորութեան համար : Միտիւն իրականացման համար աշխատած եմ եւ որի իրականացման նպատակով կողմակերպութիւններ ըրած եմ եւ կողմակերպութիւններ անդամներու համար հոգի եւ սիրտ մտնեցուցած եմ , որ զգան իրենց պարտականութիւնը եւ աշխատին Ս . Գրքին համար : Արդեօք պիտի դանդաղ մէկը որ դիւրի յայ ինձ թէ սա ըրած գործը փոխադար էր աղբիւն , չեմ կարծեր ու միջ համարձակել ըսել այդ , հակառակորդներս անգամ կը պայպանձին . բայց իրենց չար նախանք կը թելադրէ զիրենք որ այսին նեն ինձի : Բայց չը պիտի վախճում անոնցմէ . ի՞նչ անուշաբք պիտի յաւիտենայ ուղիքն , որով քննեց մեր գաղափարի գինուորներն :

Լեւոնեանցէք յաղ մեքեւա

Զեք Ա . Հ ԲէՆԵ

9 Յունուար 1904

ՊՈՒՐԻԱԶ

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

Հին Հնչակեան ԿԵՐՈՒ Ի

«Իրաւունքի մէջ , իւր ժամանակին երկու թիւ ԶԵՂԱԿԵԱՆ ԲԵՐԵՆՆԵՐԻՆ վերնագրին տակ , ըողբեցի այն անմիտ ախարհորդ լայնաբարութեան գէժ , որով հանրածանոթ Սաղունի-Դրօշ

մանե մոլ կեդրոնը , «Հնչակ» թիւ 1 ում , ներկայացնում էր ինձ որպէս «Դաւաճից» ինչ որ երեւակայական դաւաճութեան , գործ դրում Յեղափոխութեան գէժ , պահանջելով միեւնոյն ժամանակ որ իմ այդ դաւաճութեան փաստերը հրապարակ հանւեն , իրանից լուսական ժամանակ յետոյ , երբ իմ այդ բողոքն ու պահանջը ոչ միայն անկախ մնային վերոյիշեալ կեդրոնի կողմից , այլ եւ շարունակուեցան այդ կեդրոնի անդամ պ . Սաղունի կողմից ընկերներին եւ հասարակութեանը ինձ գէժ գործող ջանքեր գործ դրուել , իմ մեղմակցութիւնը ու պէս թէ հաստատող զօրութեանը ցոյց արուել այդ կամ այն անկախներում , հարկաւոր համարեցի կրկնել իմ բողոքն ու պահանջը , տոյն այս «Իրաւունք» թիւի մէջ զետեղելով ՊԵՂԱՆԶՈՒՄ ԵՄ խորագրով գրութիւնը , յայտարարելով այս անգամ որ կեղծ , մշակու մի ամիս ժամանակ իմ գաւազնութիւնը հաստատող փաստերը հրապարակ հանուեն : Սաղունի-Դրօշ ամսական կեդրոնը պէտք է լինի իմ իսկ ամբաստանութեանց տակ : Եւ ամենահատուկ շարագործութեան , լեզուափոխական ընկերի գէժներն : Իսկ որ դաւաճանութեան եւ իշխանութեան զեղծման ամենաճանր եռապատկի յոյնացիներն » մէջ :

Իմ այս երկրորդ պահանջն էլ հանդիպեցաւ միեւնոյն լուսական . որին եւ աստիճան : Անցան ամիսներ , եւ անա , յանկարծ , յայտնուեցաւ Վառնայում նորին Զին-Հնչակեան կեդրոնի ներկայացուցիչը , պ . Հրահատ Կաթար Կարճուեցաւ որ պ . ներկայացուցիչը իրեն չա բերած կը լինէր ինչպէս իմ , նաեւ ինձ հետ մեղադրուած տան եւ երկու անձերի գաւազնութիւնը հաստատող փաստերը Եմենեւին ոչ , եւ պ . ներկայացուցիչը իւր մի բանախօսութեան մէջ , որի նպատակն էր յայտարարել Հայ հասարակութեան թէ իւր կուսակցութիւնը «գէժ էր եւ գէժ է եղբայրասպանութեանը» , երբ ժողովրդի կողմից հայ գրեւորներ իրեն թէ ինչ պատճառներով կուսակցութեանց արտաքսուեցան պ . Եմենեւին :

պուլեան եւ Հնչակում նրա հետ յիշատակուած տան եւ երկու անձեր , բաւականացաւ միայն պատասխանելու , որոնք յա անուամ են հանդի Հնչակում եւ որոնց վերայ եւ ոչինչ չուրիմ աւելացնելիք իմ կողմից :

Այդ , արուած լինելով վերագրելով իրողութիւնները եւ հիմնուելով նրանց վերաք հա յայտարարում եմ ներկայիս :

1) Որ Սաղունի-Դրօշ մանեանց կեդրոնի ծանոթ Հնչակում իմ մտին թոյլ տուած ինչ որ երեւակայական դաւաճութեան գաւազնութեանը լինելու ամբաստանութիւնը պարզապէս զրպարատու լինէ :

2) Որ «գահանջում եմ» խորագրի տակ «Իրաւունք» մէջ զետեղած գրութեան մէջ Սաղունի-Դրօշ մանեանց կեդրոնի նկատմամբ արած ամբաստանութիւններու աղէտն այժմեան թեան մէջ են , արուած պայմանաժամը վաղուց լրացած եւ անցած լինելով , այսինքն որ Սաղունի-Դրօշ մանեանց կեդրոնը յայտարար , որպէս «ամենահասարակ շարագործ , որպէս «յեղափոխական ընկերի գէժ նենդութեանը դաւաճանող» եւ որպէս իրեն յանձնուած եւ վստահացուած «իշխանութեանը զեղծանող , այդ իշխանութիւնը շարաւար գործածող» :

3) Որ կեղծ նորինքի կեդրոնը չի փայ , բաւականից սկսած միեւնոյն մի ամիս , կամ հերքել ինձ նկատմամբ եղած վերոյիշեալ «գաւազնութեան» ամբաստանութիւնը , որպէս անհիմն , եւ կամ նրան հաստատող փաստերը հրապարակել , ինքն էլ իւր կարգին պէտք է ընդունել մեղադրեց Սաղունի-Դրօշ մանեանց կեդրոնի , որպէս օ նախան ժամանակուր նրա իշխանութեան հետ նաեւ նրա մեղքերին : Պահանջում եմ եւ սպասում :

Հնչակեան Խորհրդակցութիւն

55 Յունուար 1904

ՎԱՌՆԱ

Յ . Գ . Մի օրինակ էլ ուղարկուած է Հին Հնչակեան կեդրոնին :

ԱՐՄԵՆ ԵՐՏԱՆԵԱՆ (1)
ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԻՏ

(Կաղանդի ներառելով)

Ա :

Դիշէ՛ր էր . . . մէն այն խորհրդաւոր գիշերներէն զոր երբեք ունեցած չէր Մեծ-Մարգարան կոչուած Սուլթան Համիտ : Երկինքը մռայլ ամպերով ծածկուած էր , դուրս ու քստմեղուցիչ հով մը կը փչէր ու մառախուղի մը պէս շարունակ անդրեւը կը անդար : Սմբողջ բնութիւնը գերեզմանային սարսռալի լուսութեան մէջ թաղուած էր :

Այդ պահուն , Կ Պաղոյ այն վեհապետական արուարձանն , ուր Երեւոյն պարտը կառուցուած է , մուրացկան մը կանդ կանէր : Անոր հասակը բարձր էր , կազմուածքը՝ յաղթանակաւ , իսկ տարիքը չափ հին ժամանակներու գրուիւր կը կրէր :

Մուրացկանը կեցաւ Երեւոյն պալատին առջեւ , դիտեց հոյակապ մզկիթն , որ կը նայէր մայրաքաղաքին վրայ , գիտեց անոր գեղակերտ միտաւրն ու միմիկեց ինքնիքին .

— Աղօթատեղի՛ . . . պատմէ՛ ինձի , ինչ զարհուրելի դաւեր սարքելէ ետքը քու մէջդ ծուրը լինելու կուգայ թշուար ու անպաշտպան ժողովուրդի մը արեւը ծծող վեհապետ մը : Ախ , գարշելի

ոճիր մը կը բուրէ քննէ . . .

Ու չը կրնա՛ւ չորտեսակել , քայլերը դէպի պալատին դուռը յառաջացուց : Երկաթէ հաստ դուռը դող էր : Դրպանէն դրձակ մը բանալի հանեց ու մէկով բացաւ դռնը , կամեց կամեց մեծ ու հրաշագեղ գահին մասն ու անկից լուսադարձ միջանցքի մը վրայ բացուած սենեակ մը գնաց . . .

Սենեակը լայն էր ու հրաշալի կերպով կահուարուած : Սեղանին կախուած ոսկի ձոյլ ջահ մը կը վառէր ու ցոյց կուտար փղոսկրեայ մեծ մանձակալ մը , որուն մէջ կը քննարար մարդկային կերպարանքով չրէ՛ր մը :

Ատիկա Սուլթան Համիտն էր : Մէկ թեւ մեղաքսայել վերմակին վրայ նստած էր , իսկ միւսը՝ փակուով լեցուած փափուկ բարձին մէջ խրուած էր կիսովին : Կերպարանքը կ'ըլեւարէր բովանդակ դարչութիւնով պատկերացուած : Մուրացկանը մէկ անկիւնը քաշուեցաւ ու կռնակէն վար դրաւ փոքրիկ խորհրդաւոր պայտեքակ մը . որ չէր նմաներ մուրացի աններու ստորակին :

Անոր մէջէն իրարու կցուած խաչածեւ գործիք մը հանեց ու ճիշդ լուսանկարներու յատուկ գործիքին պէս ձեւ մը տուաւ :

Յետոյ մտնեցաւ մանձակալին , ծոցէն սրուակ մը հանելով՝ քթին տարաւ այդ ճեւղին ու իսկին հետացաւ :

Սուլթան Համիտ շարժում մը ըրաւ ու սեւ օձի մը դաւարուածով գլուխը վեր առաւ բարձին :

Այդք ստակուածով մը չորս գին պատուոյ ու յանկարծ սենեակին մէկ անկիւնը մուրացկանը նշմարեց .

— Ո՛վ ես դուն . . . բացաբանեց փհապետը :

Խոլորուած ձանով մը :

— Որո՞ւ կրա՛ս . . . միմիկեց մուրացկանը գրեթէ անվերջ չեղտով մը :

— Դ՛ղի :

— Ինձի :

— Հայ հայ . . .

— Չի՛ս ճանչիր դիս . . . նկատել տուաւ մուրացկանը՝ զգիտ մը պատկերացունելով իր չոր ու արամալի չրթանց վրայ :

Մտիկ ըրէ՛ . ես նոր-տարն եմ եւ պատկերահանութեամբ կը զրադիմ :

— Պատկերահանութեամբ . . .

— Այո՛ : Ուրիշ ինչ կրնայի ընել , Կը նայի՞ս , ծերացած եմ . . . Խարիքս ես անպա՛ռ ժողով եմ :

— Բայց ինչու հոս եկար . . . ինչու . խոտկեցիք քուեա . . . ինչ նկատելու բան ունիս այս սենեակին մէջ գիշեր ասին . . .

Մուրացկանը հեղեակաւ ձեւով մը դլուր չարսեց ու ըսաւ .

— Ոյս սենեակին մէջ նկատ՛ լու բան մը չունիմ : Սակայն այս սենեակին մէջ քնացող վեհապետին ներկայացուելիք պատկերներ ունիմ . պէտք է զանաք մէկիկ մէկիկ ցոյց տամ . . .

— Ինչ են նկարներդ . . . բնահասեց Սուլթան Համիտ՝ խորին հետաքրքրութեամբ մը :

Մուրացկանը՝ ձեռքի բարակ ձգտաւ մը շարժելով՝ ոսկեծոյլ ջահը մարեց ու սպառնական ձայնով մը հրամայեց .

— Եթէ ձե՛ք մը հանելու ըլլաւ , գլուխը կերթայ , միայն թէ՛ կեցած ա՛ղ զե՛ղ տանց երեւալու աչքը ինձի դարձո՛ւր ու նկարներուս վրայ նայէ՛ . . .

ՏԱՐԺԻՄ ԶՈՂ ՄԵՆ ՍԼ

Ամերիկեան հայ թերթին, իրենց վերջին թիւերուն մէջ տարւոյ լուր մ'առնելով կը բերեն, ծանուցանելով Տիկին Լիա Գ. Չիթճեանի բազմաշաբաթ կենաց վախճանը:

Տիկին Չիթճեան, Օտտաւայի մէջ կառուցող հանրածանօթ քառամեկն ոճ-ըն լուրն անհետն, կարի վշտահար իւր սիրեցեայ ամուսնոյն չարաշար սպանմամբ ինքզինքն խորտակուած զգալով տեսալ մը հոգեկան անբուժելի հիւանդութեան ենթակայ կը լլայ:

Եւ մի քիչ վերջն ալ, իրեն եւ իւր զաւակ ց համուղ հարուածին ահագնութենէ յանձար զգածուած, բոլորովին խելակորոյս վիճակի մը մէջ, զաղաքային հիւանդանոցը փոխադրուելով, հոն, մի քանի ամիսներ չարաշարուելէ ետքը, կը փակէ հոսակ ապա, յաւանականագէտ իւր խոտչացեալ աչքերը: Առանց սակայն, մայրական հրամայելի վերջին համբոյրը կարենալ զրօշմուտ իւր երեք հոգեհատոր զաւակաւ զտուելէ այտերուն, այդ յամենայնի անմեղ որբացեալներուն:

Հնչակեան նորայրասպան զաւոյր, որդացեալ Գարեգին Չիթճեանի ազգային օգտաշատ կեանքը մարելէ վերջ, գնաց անգղոթօրէն յայտնուէ Տիկին Լիա Գ. Չիթճեանի սիրտն ալ, թուեալով զնոր յաւիտէ կեանքը մահացուց զնէ. զրկելով տարածածօրէն երեք որբիկները մօր մը խանթակաթ սէրէն, եւ հօրը խնամքոտ հոգածութենէ:

Թո՛ղ հրճուին արեւնարբու ոճրագործները եւ խայտան ու դիւային ժպիտ իշուրթն՝ իրենց զոհերուն գեռ շատ թարմ հողակոյտերուն շուրջը բոլորուած պայտառակն, սակայն այդ հրճուանքը անհուշտ տեսական չի կրնար ըլլալ:

Ձի Ծառէն, եւ Տէր եւ Տիկին Չիթճեան իրենց գերեզմաներէն դուրս եկած, առաջին երկուքն արեւնաթաթախ վիճակի մէջ, իսկ երրորդը ինչ-որ անհայտ ծառի տակ, մարդկային վիճակէ դուրս եկած կատար:

Եւ կամեք զարձած, այս երեք զոհերը ձեռք ձեռք տուած կերթան, եւ Հնչակ. կեդրոնին չէմ կանգնած, իրենց ուժին բովանդակ թափովը «Լիւթ» վրէժ» կը ձայնեն:

Եւ հայ ժողովուրդը կը կրկնէ ու պիտի է կրկնէ այդ ձայնը, բարոյապէս պիտի համար սփրազորները:

Ու Չիթճեանի երեք որբիկները՝ 94-96 ին ողբացեալ 63,000 փոքրիկներուն հետ՝ պիտի ապրին ապագայ հայութիւնը կազմելու եւ նոր Չիթճեաններ ու Ծառէներ գոմարու համար:

ՎՍՈՆՍՅՈՒ

ԱԶԳԱՅԻՆ

Տեղւոյ թաղ. խորհրդոյ օրինական պայմանագրով արդէն լրացած ըլլալով, կարգ մը նոյնիսկ տեղացի ազգայիններ կը խնդրեն մեզից հրապարակաւ հարցնել տեղւոյս Աստուծոյ թէ ինչու նոր ընտրութեան չը ձեռնարկէր եւ ո՞ր օրի կը սպասէ:

— Ուսուցիչի ազգայինը նկատելով թէ Առաջնորդ Սրբազանի զալուստը կրնայ երկարաձգուիլ որոշէր եւ այս օրեր ձեռնարկել տեղւոյն թաղ. խորհուրդոյ ընտրութեան: Մանաւանդ մտածած են թէ՛ նորիկ առաջնորդի մը ներկայութեան մղուելիք ընտրական պայքարը կրնայ անոր դէմ հաւանակ հասնիքի մը անպատեհութիւնը ստեղծել, ինչ որ բնականաբար չէ:

— Պոլսոյ Պատրիարքը անցեալ շաբաթ օր գործակատար Արիս էր. Թեոֆանի հետ կրկին ելլալով պալատը գացած է: Անոր

այս դիմումը երեսուցէ՛մ զրկուելիք քննիչներուն եւ Պատրիարխ առաջնորդին անցագիրները ստանալու համար ըլլալ կը կարծենք որովհետեւ Դրան պատասխանը բացասական եղած էր:

— Սիրեկան պիտի պահանջէր ախրահատիկ Գալանիէն եւ պիտի զանձեանէր որ քանի մը տարի առաջ թուրք պաշտօնեաներու հետ խօսք մէկ ըրած ինքզինքն իշխիկիոյ կաթողիկոս հռչակած եւ ահագին խնդիրներու պատճառ դարձած էր ու վերջապէս մեր հողեւոր իշխանութեան տնօրինութեամբ եկեղեցական արարողութենէ զրկուած ըլլալով, թուրք կառավարութեան սահմանած 1000 շրջ. ամբաթշտովը կապէր Պէրուլի մէջ, այժմ Ամենապատիւ Տ. Սահակ Կաթողիկոսին ներմանը արժանացեր է ու ի մօտոյ պիտի դառնայ եղբի Սիւ, Ս. Կաթողիկոսէն իրեն յանձնուած պաշտօնը վարելու:

ՉՄԻԻՆԻՆԻՈՅ Առաջնորդարանը երեսուցէ աւելի դաւաճներու առաջնորդներուն շրջաբերականներ զրկելով, խնդրեր է յորդորել իրենց հօտը որ բախտ փնտելու համար չը դիմեն իզմիր ուր աննպաստ պայմաններու պատճառաւ դժբաղդ կը լլան: Աւելի ճիշդը, կառավարութիւնը Պաշտօնեանի սպանման պատճառաւ հոն սոսկալի հալածանք սկսած է հայ պանդուխտներու դէմ:

— Պատրիարք Օրմանեանի դաւաճներու առաջնորդներուն ուղղած այն հարցումին թէ, ինչ կարծիք կը յայտնեն՝ ուս կառավարութեան քաջած կարգադրութեանց վրայ՝ եթէ կա:

Թողիկոսական աթոռը փոխադրելու հարկը անխուսափելի ներկայանայ, սկսած են պատասխաններ հասնիլ, որոնցմէ ոմանք կաթողիկոսարանը կամ Կիպրոս եւ կամ Եգիպտոս փոխադրել յարմար կը գտնեն եղեր:

Մեր ԽԵՐԹՈՒՆԸ
Իրաւունքի ներկայ թիւով սկսած ենք Տ. Արմէն Շիտանեանի ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԻՏ նորակէպը, եւ կը յանձնարարենք մեր հետաքրքիր ընթերցասէրներուն հետեւի մեր այս թերթին ալ, զոր, վստահ ենք թէ, նախորդներէն աւելի հետաքրքրական պիտի գտնեն:

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՆ

«Սանքայ» սրտին մէջ

Յառաջիկայ կիրակի (25 Յունուար) կէսօրէ յետոյ ժամը 2 ին բանախօսութիւններ պիտի ըլլան Տ. Տ. Խուչպուլեանի, ճանկիւրեանի եւ Գուրպէթեանի կողմէ:

Բանախօսութեանց նիւթն է

1) Հայ Յեղափոխութիւնը կազմակերպական տեսակէտից. (Տ. Խուչպուլեան)

2) Միութեան խնդիրը անցեալին ու ներկային մէջ (Տ. Ճանկիւրեան)

3) Թէ ի՞նչու համար Միութեան արգելք կը լլան (Տ. Գուրպէթեան)

Մերով կը հրաւիրուի Հայ հասարակութիւնը:

Օթեակները իրական սեռին յատկացած են:

ՄԱՍՆԱԽՈՒՄԻ

Ազատ եւ հարցունելու՝ որոնք որ անձանօթ են քեզի... եւ ամենայն սիրով պիտի պատասխանեն:

Սուլթան Համիտ սահմանած միաց իր տեղը: Սենեակը մուկ էր... բայց այդ մուկին մէջ արտակարգ ցոլացումով մը կերեւար մուրացիկներ:

Ինչպէս որ հրամայուած էր իրեն, ճիշ մը անգամ չը հանց:

Մուրացիկները գործիքին մէկ մասը բացաւ ու անա՛ հրթիռի մը նմանող բաց մը գուրս ցայտեղ ու լուսաւորեց սենեակը...

Սուլթան Համիտ նայեցա՛ւ...

Պատին վրայ, ճիշդ անոր նայուածքներուն հանդէպ, բանտ մը կը պատկերանար: Այդ բանտը ներկուով մը կը նմանէր ու լուսոյ շող մը ներս թափանցելու անգամ տեղ չունէր: Լնոր մէկ անկիւնը հաստ ու ահագին կոճղ մը կար, որուն վրայ մարդկային գլուխ մը ու քովը՝ դիակ մը կային, երկուքն ալ արիւնաթաթախ: Քիչ մը անդին խոշոր սիւներ կը տեսնուէին իրարու մօտիկ ու անոնցմէ չունէ մը կախուած մարմիններ կը նշմարուէին՝ իրենց զարնուելի տեսարանովը: Միւս անկիւններու մէջ, որոնք կրկնեւթիւթներով խորանցած էին, յօշոտուած մանուկներ, խողովողուած կիներ ու ջարդուած մարդեր կը պատկերանային, որոնց մէջտեղէն արեւմտ հեղեղը կը հոսէր օձի մը քստմանի պալարումովը:

— Սզէ՛կ մը դիտեցի՛ր... հարցուց մուրացիկները:
— Դիտեցի՛ր... թոթովից Սուլթան Համիտ:
Բայց ի՞նչ զարհուրելի տեսարան է տարկա...
— Երբէ՛ք տեսած չունէի՛ր:
— Երբէ՛ք:

— Հըր՛մ... Ժպտեցաւ մուրացիկները: Կարելի է յիշողութիւնդ տեղը չէ՛... եթէ յետեւեալ ըլլաւ, աչքիդ առջին պիտի բերես այն բաները, որոնց մէջ հազարաւոր թշուառներ կան, ճիշդ տեսած նկարներուս պէս... եւ անոնց ուրուանկարն է որ կը պատկերացունեն քեզի՛ն, քու այս հրաշալի պալատիդ, քու աղօթատեղիդ եւ քու ընդարձակ ու հնչուալի պարտէզներդ անդին, հասարակաց կամուրջին վրայ չը տեսար կախաղանը... դուն քու ձեռքովդ չը պատրաստեցի՛ր զայն, իբր յիշատակ բարբարոսական վեհապետի մը: Անոնց ձայնը, անոնց անէծքը, անոնց ճիչն ու անոնց վերջին միմունջը չը լսեցի՛ր:

Յիշէ՛... չըլլա՛յ թէ մոռնաս:

Սուլթան Համիտ քայլ մը եւ քաշուեցաւ ու ձեռքը դրաւ աչքերուն որ չը տեսնէր այդ քստմանի տեսարանները: Բայց անօգուտ բա՛ն. թափանցիկ էր ձեռքը... անոր մէջէն դարձեալ կը շնորհակալանայ անոնք:

Մուրացիկները դարձուց գործիքը...

Անա՛ երեւցաւ երկիր մը, որուն աւերակները թանձր մուկով մը կը ծխային: Լեռները, ապառաժները ձորերն ու ընդարձակ դաշտերն արեւմով ներկուած էին ամենքն ալ: Իսկ անոր ժողովուրդը մեկ, թշուառ ու արցունքներու մէջ կը մնար:

— Ո՛ր է այս երկիրը, գիտե՛ս... ձայնեց մուրացիկները՝ հապտելով պարզ ու միօրինա՛ ձեռով մը:

— Ձէ... ասանկ երկիր մը տեսած չունի՛մ... թոթովից Սուլթան Համիտ զղղկալով:

— Շիտակը, ցնգած եւ պիտի ըսեմ, սակայն չեմ համարձակիր, Վեհապետ, նկատել տուաւ մուրացիկները: Կերեւի որ սա ձորը չեն ճանաչար, ուսկից կապոյտ ու ծիւ ջուր մը կանցնի ընդարձակ տարածութեամբ մը եւ որուն է՛ն գեղածիծաղ թիկանց վրայ կառուցուած են քու մայրաքաղաքդ ու պալատներդ: Իսկ անդին, լեռներով հեռու տեսարանները քու հպատակ ժողովուրդիդ կը պատկանին, որոնք կրակներու եւ արեւնի մէջ կը մնան...

— Բայց ասանկ երկիր մը չունի՛մ եւ... կակաց զից Սուլթան Համիտ՝ իր ստեղծ վատ սովորութեան համաձայն:

— Վայ... ուրիշն ուայէ՛. եւ մէկիկ մէկիկ ցոյց պիտի տամ քեզի՛ քու քաղաքներդ իրենց աւերակներով ու լքուած ժողովուրդներով:

Ու մուրացիկները գործիքին անիւր:

— Ասիկա ո՞ր քաղաքն է... հարցուց ան խիստ ձայնով մը: Նայէ՛, առջին սեւ ծովը տարածուած է ու ներսը, փողոցներու մէջ, մարդիկ կը խողխողուին... Ըսէ՛, չուտ ըսէ՛ որ անիւր դարձանեմ:

— Դրապիղծն է... միմիջից Սուլթան Համիտ:

— Ասիկա՞:

— Էլ զրու՛մն է:

(Նարունակելի)

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

Թ Ի Ի Ր Ք Ի Ա

Պապը Սեբաստիոնի մեծամարտիկն էր և անհաղթ զորավարը։ Պապը Սեբաստիոնի մեծամարտիկն էր և անհաղթ զորավարը։ Պապը Սեբաստիոնի մեծամարտիկն էր և անհաղթ զորավարը։

— Պապը Սեբաստիոնի մեծամարտիկն էր և անհաղթ զորավարը։ Պապը Սեբաստիոնի մեծամարտիկն էր և անհաղթ զորավարը։ Պապը Սեբաստիոնի մեծամարտիկն էր և անհաղթ զորավարը։

Պապը Սեբաստիոնի մեծամարտիկն էր և անհաղթ զորավարը։ Պապը Սեբաստիոնի մեծամարտիկն էր և անհաղթ զորավարը։

«Վրանժանա՞տ վե՞ Սեբաստիոնի մեծամարտիկն էր և անհաղթ զորավարը։ Պապը Սեբաստիոնի մեծամարտիկն էր և անհաղթ զորավարը։ Պապը Սեբաստիոնի մեծամարտիկն էր և անհաղթ զորավարը։

«Նիհա՞յեթ թիւրք հիւրերու՞նք ինչ վե՞ Սեբաստիոնի մեծամարտիկն էր և անհաղթ զորավարը։ Պապը Սեբաստիոնի մեծամարտիկն էր և անհաղթ զորավարը։

— Պապը Սեբաստիոնի մեծամարտիկն էր և անհաղթ զորավարը։ Պապը Սեբաստիոնի մեծամարտիկն էր և անհաղթ զորավարը։ Պապը Սեբաստիոնի մեծամարտիկն էր և անհաղթ զորավարը։

— Մաքեթնիստա ժանտարմա թէ՛քիւթը ինչն տէ՛ղէթէր պիւր չոգ զապիթէր կէօնտէր միշ օլմալարը Սուլթանըն րահաթընը սէլա իթմիշ օլմալըն, պուլսուստա մէ՛կիսի վիւթէլալը միւլէքէքէյն տալէթ իթմիշ տիր։

— Աթանապոլսոն Բոլիքիլի Գօրէնք է իշար օլմալարը իւզրէ, Մուշ մահպուստանտէնտէն էրմիշնի վէ Գիւրտ մահպուստար պէյնիւնտէ տէ՛ղէթէր պիւր զապիթ վուզու պուլմուշ վէ էրմիշնիւթ տէն 13 քիշի թէ՛ղէթէր սուրէթ տէ եարէլէնմիշ տիր։

Պապը Ալի էնէպիլի էլիլէրինէ հէր կիւն Պուլիարալար գարշը եէնիսարաթտա պուլսուստը կիւպիէն սօն պիւր իսպարնալէ իլէ Սաֆաթա 7 սանուզ պօնպա կէօնտէրիւթիլիլի վէ կապուստա 5000 իւնիթօրա հալըրլանտըլըն պիւլթիլիլ տիր։ Գէլա Սաբաթալըն իթալիտաւն 7000 թիւթէնի սաթըն ալուրը վէ էսկի Ձապարա վէ Գալանլըգ գօմիթաճըլարը իլէ միւթթէթիլ պուլսուստըլարըն իսպար իթմիշ տիր։

— Պուլիարալար աթիլը սաթալի իլան իթմէք ինչն Պապը Ալինիւն Պուլիարալարա թէ՛միւնաթ իսթէմիշնիւթ ճէվապէն, «թէշքիւթը տալիլէյն» իւզէրինէ իճրա թէ՛էսիլ իտէմիշնէկիլի պիւլթիլիլ տիր։

ԲՈՒՍԻԱ ՎԷ ԷՐՄԷՆԻԼԻՐ

Թիֆլիստէն Էնֆօրմալիօն կապէթաթընա եալըլմըն տըր, «Պապուտա վէ սայիլ մահէլէրտէ հիւրերու՞նք հէր տայիմ շիւրհէլի էրմիշնիլէր թապիլիլ իթմէք տիր։ Բրէնս կալիլիլէն գարշը իճրա օլման սուի գաւտա միւթթէճաթըլարըն մէ՛րքէլիլ պուլմադ զալիլէթիլտէ տիրէլէ։ Էլմէնի մէթթէպէրանընտա, եանի պէլէտիլէ րէյիլէլիլ, րահիլէր թիւճարալար վէ հօճալարսիլիլի կէօնտէրիլիլ տիրէլէ։ Նրեանտա էրմիշնիլէրտէն 10 քիշի պիւր սէնէ ինչն զընտան մահպուստնա մահքիւթ օլմալար։ պուլսուստըլըն ճիւրմիւ քիլիսէլէրին էմլար վէ սէրլէթիլիլ հիւրերու՞նք զապիթընա կէլիլիլ էմէք ինչն նիւթալիլիլալ րահպէր օլմալարը տըր։ Բրէնս կալիլիլիլ կիճէլէրի րահաթ ուլգուսը եօգ տըր։ պիւր տէֆա սարընթը հըս իթաթիլ վէ տինաթիլ աթըլիլ զօրպուսը իլէ, գօնաղընըն էթրաթընը թահարի (հետապօտե) իթմէք էմր էլէլէթիլ։ Ելլէլէրէն ալէլէլ զապիթիլէրին նէլարէթիլ ալթընտա թահարիլալ սիւլիւք իթաթիլ վէ հիշ պիւր չէյ պուլսուստըլար։ Բրէնս ֆէլգէլալալ տէ հիւտէթիլէմիշ օլմալ, մէմալարը վասիլթաթը իլէ հէր մահէլէրի վէ խանէլէրի եօլլաթ

մադտա վէ սիւքիւնէթիլի էհալիլ թապիլիլ իթմէք տիր։

Մ Ի Ի Թ Է Ն Է Վ Է Ի Թ Է

Ինիլիլէրա վէ իթալիա տէլլէթիլէրի պէյնիւնտէ հուսուլա կէլէն մէնէլէլէրի վէ միւնապալարը սուլէն հալլ իտէպիլիլէք մադուտիլ իլէ հէլէթիլ հաքէմիլէ (իւրալարալ տոնան) հուզըլընտա մուհաքէմէ իտիլմէսի ինչն թանգիլ իտիլէն մուլապէլէնտա մէ վետը։ 1 տէ իլգալանմըն տըր։

— Նունանիստան վիւքէլալ րէյիլի Մ, Թէստօրի օրտունըն թանգիլիլ ինչն մէ՛կիսի մէպուստանա իլգալալալ վէրտիլ վէ պուլ թանգիլալ ինչն լալըլ օլան մէսարիլալ էքօն Բի թարիլ վէ եէնի վէրիլէր իլէ թէտարիլ օլմանալըն պէյան էլլէթիլ։

1904 տէնէսինիլ վարիտալը 119 միլիոն արալմիլէ վէ մէսարիլալը 118 միլիոնա պալիլ օլմալալ տըր։

— Թընէվալէն վէրիլէն պիւր թէլէլալալ պէյանընա նաղարէն թիւրքէլէրէ գարշը Մաքեթնիստալըն եարաթ իթմէք ինչն եաքընտա պիւր գաշ իթալիլալ կէօն նիւլիլէր կէլէճէք իմիլլէր։

Ա Գ Ի Ա Ի Շ Ա Ր Գ

Թօքիօտան (ճարօն քալիթալալալ) Թալալալ պիւլթիլիլ իւլլէ, Վիւքէլալ րէյիլիլէ պիւր թէ՛րիլտալմէ կէօնտէրիլէքէլէլէլ Բուսիլալ գարշը տէր հալ մահալալէլ րալալ իթմէլ իտէքէնտիլիլ գալթ օլմանալը պիւլթիլիլ։ Թօքիօտա Բուսիլալ զընտա պիւր իթթիլալ թէլէլիլ օլմալըն տըր։

— Բուսիլանըն ճէվապէլալ էլան ճահօնալալ րէսմէն թէլալալ օլմալըն տըր իտէնէլալալ շիւր մէմալիլիլ թէլալալ իթմէլէլէլալ սաղալալալ թէլէլիլիլ գարշը լմըն։ մահալալալ ալըլալալ շիւրհէլիլ տիր։

— Փրանտա, Ինիլիլէրա վէ Մ. Ամիլիկա տէլլէթիլէրի պիւր լէվալիլէ կէօլէ Բուսիլանըն ճէվապէլալալ սուլհէրլէր թար զընտա եալըլմըն օլմանընտա մատա իմիլ օլմալըլընտան զիլալտէ ճահօնիլանըն խոտալարընա քէֆալէթ վէրմէքտէ օլմալընը իթիլալ իտէլէր իմիլ, վէ էկէր պաշտա մուհիմ սէպէպիլէր զուհուր իթմէքիլիլ ճահօնիլալ մահալալալ մէսուլ գալալալըն պէյան իտէյօրալ։

Թ Ի Ի Ճ Ճ Ա Ր Ի Թ Է

ՎԱՌՆԱ, 21 ԲՈՒՆԱՐ

ՉԱԽԻՐԷ

ՊՈՒՂՏԱՅ	
Վալիօն	54-59 լիպ. 8-8) / 10,80
Արապա	52-60 լիպ. 8,6) / 10 20
ԱՐԲԱ	
Վալիօն 100 քիլո	8.40/8.60
Արապա 42-45 լիպ.	5 / 5-10
ԵՌԻՎԱՆ արապա 33/36 լիպ.	4,6) / 5,-
Վալիօն 100 քիլո	9,30-9 50
ՅԱՍՏԱՆԻԼԵԱ	100 քիլո 17/18-
Արապա 100 քիլո	1-722
ՏԱՐԸ արապա	57/59 5,80 6,60
ԴՕԼՕՁ արապա	8-10/10-40
ՄԻՍԻՐ Վալիօն	6-80/6-90
ՉԱՎՏԱՐ արապա	6.60-7.20
« Վալիօն	6.40/6.90
Կիւնտէ 80 -90 Վալիօն վէ	150-200
արապա կէլմէքտէ Վալիօն մուլալէլէսի	
նաթօլէն 20 քիլ. արապա մուլալէլէսի	
նաթօլէն 20-80:	

ՍԱՐԻՍԻՅԻ

Նաթօլէն 20, 65 քրանք
Սաթ. լիւրալը 22, 90 արիլտի քրանք

Պ ԳՆԻՅԷ

Վարնա րիպոստալալ պալալիլալ յալլիլիլ պուլ կիւնքիլ ֆիլալթը, ալիլիլ քրանք իլէ։	
ԳԱՆԷԷ	1,90/2,10
Շէլէր նէմք	60
Շէլէր [քէմէլ] սանաթք	31,40
ԻԻԻԻՆՃ ֆիլիպէ չուլալը	39,-
» ճարնիլ	38,
» Ինիլիլ	28, 50
» Բիլիլ	54 քր.
ԿԱՁ սանաթք	10-70
ՉԷՅԹԻՆ լալը քիլո	80-90
ԵՌԻՎԱՆԻՐԹԻՆ 100 տալտ 4,20-60	
ԳՈՒՐՈՒ Իւլիլալ	27

ՆՈՐ ԼՈՒՍԱԿԱՐԻՁ

Ամբիկալի հոս փոխադրուիլ, Ձար Պարիս փողօղն մէջ, Հայոց աղջկանց վարժարանի կից, հաստատած եմ պօրթապիլալ. կը պատասխան մանրիկեան ճաշակալ. բնաթիւ լուսանկարնիլ Գործի մաքրութեան, եւ վիճիլալ աւանտիլիլ համոզուիլ համար կը բաւէ ս. քամ մը փորձիլ։

2-2 ԿՍՐԱՊԵՏ Յ. ՃԸՐՆԸԳԵԱՆ

ԿԸ ՓԵՏԻՅԻՒ Պ. Վաղարշապ Բէնիքիւն րիլիլ Նրիլիլալ, որ կրէք տարի առաջ Սաման կը գալուէր, հիմա անյայտ կըստ է, արհեստով եւ զմանիլ Կը ինդիլիլ ինչիլիլ ուր ողջ կամ մեռած ըլլալ իմաց տալ խմարալիլիլ։

Բ Ա Ռ Ա Ր Ա Ն

ՊՈՒԼԿԱՐԵՐԷՆ-ՀԱՅԵՐԷՆ-ԹՈՒՐԿԵՐԷՆ

Այս Բաղարալ աւարալիլ վրայ է Բաթանալալալ ինչն կրիլալալալ ըլլալով կը շարունակուի միշտ լուսնալար 31։ Յարալալ բաթանալալ բաթալալ պիլիլ սաթանիլ վիտալալալ առալլին կիսուն։

Դիմիլ մանալալիլ գանձալալալ։
Տ. Մաթէլալ Յակոբեան
ՍՕՖԻՍ

Ա. Ձ. Դ.

Դադալալ ՍԱՆԹՐԱՆ, սրանը վերաբաղուած է. եւ վարձու կը սրուի պալանդիլիլ, հարանիլիլ, թաթալալալ ներկալալալ, երեկոթիլիլ եւ ցերեկոթիլիլ համար, Հան կը վաճառուիլ տալիլ տեսակ ըմպիլիլիլ։

Գիւնը եւ պալանդիլը զիւրաւալալ չիլիլ են։

Одговорникъ Н. Драгулевъ